

הבית המקורי בעת רכישתו

דלת הכניסה הממוקמת במפלס הרחוב, וגם המדרגות המרחף שממוקם מולה - קונסטרוקציית פלדה ומזרחים עשויים עץ גושני צבוע שחור ש"יוצאים" מקיר עץ סידאר שחור.

הבית שהוליד מגזין

מרי שגיא-מידן נפגשה עם לארה הדברג-דים (LARA HEDBERG-DEAM), מו"ל המגזין האמריקני "דוול" (Dwell), לשיחה על עיצוב ביתה הפרטי אותו סיימה לשפץ לא מכבר, על ארכיטקטורה מודרנית, ועל מגזינים לעיצוב וארכיטקטורה

מאת: **מרי שגיא-מידן**, סן פרנסיסקו
 צילום: **RIEN VAN RIJTHOVEN**
www.architecturephotography.org

בארה"ב אפשר לשמוע לעתים קרובות התנסחות כמו "זה בית דוול" כאשר רוצים לתאר בית מודרני באמת, שיש מאחוריו רעיון וסיפור, והוא משדר סגנון חיים מסוים. ואמנם, מה, שלמעשה, הביא את **לארה הדברג-דים**, להקים את המגזין הפופולארי "דוול", היה סיפור ביתה שלה.

הבית ממוקם במיל ואלי - צפונית לסן פרנסיסקו, מוקף בטבע ירוק ובה בעת מרוחק רק חצי רחוב מה"דאון טאון" המקומי. דים מספרת שכאשר קנתה אותו ב-1994 הוא היה קטן ורעוע, אך היא התאהבה במיקום, בטבע, בשקט וברעיון שתוכל ללכת ברגל לקנות כוס קפה. היא תכננה רק לצבוע אותו ולשנות בו כמה פרטים קטנים, ועברה לגור בקרוון שהעמידה בחצר הבית עד שתסיים לשפץ.

"לא תכננתי שיפוץ גדול. הקבלן שמצאתי אפילו לא הוציא אישור בעירייה וקיבלנו תג אדום (קנס). נזפו בי שעליי למצוא ארכיטקט, אז מצאתי את בוב האטפילד, שגר במורד הרחוב במרחק שלושה בתים ממני ועבד על פרויקט אחר בקרבת מקום, כך שהכיר את הסביבה, את הבית, את האילוצים והעירייה. למזלי הטוב הוא גם אהב סגנון מודרני".

העתקת המטבח לקרבת הפאטייו והוספת פינת בישול ואכילה בגינה, יצרה חיבור מוצלח יותר בין הפנים לחוץ, כהמשך טבעי של חלל הפנים. דלת אלומיניום ענקית וכבדה במיוחד שנעה על ציר ומעוגנת עם יסודות חפורים מייצרת פתיחות מושלמת.

חללי פנים הנחשפים דרך קיר זכוכית שתוכנן בקו מעוגל לריכוך המראה. מסגרות האלומיניום נצבעו בגוון אלומיניום ירוק בהיר כדי לשוות חזות משוחררת, פחות מהונדסת ומהוקצעת. רצפת העץ המקורית מדובדבן ברזילאי נצבעה בגון שחור.

מגזין הדמי שהכינו זכה לתגובות נלהבות, ובאוקטובר 2000 הגיע למדפים גליון דוול הראשון והפך לסיפור הצלחה. גם הבית יצא בית מוצלח. "שתי דקות מבית הקפה השכונתי" היה סוד קסמו כשרכשה אותו ב-1994, אבל מעבר לכך קשה היה למצוא במבנה הקטן והרעוע, שתמונה שלו היא שומרת באלבום המשפחתי, משהו קסום. בית שדבר בו לא מזכיר את המבנה המודרני והיפהפה שנוצר בסימום של שני שיפוצים מקיפים, האחד עם האטפילד, אשר במהלכו נקבעה צורת מעטפתו שנשמרה עד היום, והשני שתכננה עם בעלה, הארכיטקט ומעצב הרהיטים כריסטופר דים...

החלק הטוב בארכיטקטורה מודרנית, אומרת הדברג-דים "שהיא יוצאת מפרוגרמה עם רעיונות מגובשים. כשתכננו את השיפוץ הראשון ידעתי היטב מה אני רוצה מבחינת החיצוניות של הבית. רציתי להיות רגישה לסביבה ולשמור על קנה מידה מתאים. הרבה פחות ברור היה מה אני רוצה בתוכו פנימה.. הקשבתי לסוכנת הנדל"ן שלי שאמרה לי: 'אם את עומדת לעשות השקעה בסדר גודל כזה, את צריכה 4 חדרי שינה ו-4 אמבטיות', ועם ההנחיות האלה הלכתי. מסיבה זו וללא רעיון מגובש לגבי איך אני רוצה לחיות הבית יצא ג'נרי במידה רבה.

רק מאוחר יותר, כאשר כריס עבר לגר איתי ונולדו התאומים, ביצענו את השיפוץ השני שנועד להתאים את הבית לצרכינו כמשפחה."

בשלב ראשון הובא בית למצב שניתן היה לגור בו, תוך ידיעה שהשלב הבא של התכנון יכלול הרחבה של שטחו. אלא שאז החלה דים להרגיש תסכול עמוק. היו לה שלל רעיונות והיא לא הצליחה להעביר לארכיטקט את החזון שלה לגבי הבית. "התחלתי לגזור תמונות ממגזינים", היא מספרת, "ולהראותן לארכיטקט, אבל התמונות לא שיקפו בדיוק את המראה שרציתי והרגשתי שאין לי אוצר מילים כדי להסביר".

דים, שהייתה אז עדיין רווקה וגם ללא עבודה מסודרת, החליטה לקחת פסק זמן מתכנון הבית ולחזור לספסל הלימודים ללמוד עיצוב פנים ועיצוב תעשייתי, כאשר בסימום כבר היו לה אמביציות נוספות. "רציתי לעשות משהו לקדם עיצוב טוב. הרעיון להקים מגזין עלה כשדפדפתי יום אחד במקרה במגזין מקצועי המיועד לארכיטקטים וחשבתי כמה חבל שאין בשוק מגזין שעוסק בארכיטקטורה ועיצוב בצורה עמוקה ובה בעת נגישה גם לאלו שאינם ארכיטקטים. המגזינים שהיו קיימים בשוק השתייכו לאחת משתי קטגוריות: או שהיו מקצועיים מידי ומיועדים לבעלי מקצוע בלבד, או מיועדים לצרכנים, שרפרפו על התחום בשטחיות ברמה של צבע לקירות, שלושה חדרי שינה ושתי אמבטיות".

עם רקע של לימודי מנהל עסקים ואפס ניסיון כמו"לות היא כתבה תוכנית עסקית להקמת מגזין ונפגשה עם יועץ עתיר ניסיון בתחום.

החלל שנפרש במעלה גרם המדרגות

כריס: "נפגשנו ממש כשהסתיים השיפוץ הראשון והיה מעניין לגור בבית שהוא חזון של ארכיטקט אחר, שהפך במידה רבה לשעיר לעזאזל המושלם לכל בעיה שצצה... אבל לאחר תקופה מסוימת הבנו שאנחנו צריכים לבטא את הרעיונות שלנו עצמנו, והם היו שונים בתכלית מאלו של לארה כבחורה רווקה. רצינו שלכל אחד תהיה הפינה שלו - משרד ביתי ללארה, פינת עבודה בשבילי, מקום לכל אחד מהילדים, חדר משפחה לבילוי בצוותא ויותר מקום לארח בו". לארה העלתה את הרעיון הנועז לשנות לחלוטין את חלוקת החלל: להעביר את המטבח למקום שבו היה קודם חדר הילדים, ואת פינת המשפחה למקום בו היה המטבח הישן. הניסיון לימד שכמשפחה הם חיים בחצר האחורית, כך שהעברת המטבח לקרבת הפאטי, והוספת פינת בישול ואכילה בגינה, יצרה חיבור מוצלח יותר בין הפנים לחוץ ואפשרה לראות את הגינה כהמשך הטבעי של חלל הפנים.

מאחר שכבר ניצלו עד מקסימום את שטח הבנייה המותר, לא יכלו להוסיף עליו, אך את השינוי הדרמטי ותחושה של מרחב הגדול יותר השיגו באמצעות דלת אלומיניום ענקית הנעה על ציר וכשהיא פתוחה הפתיחות לגינה כמעט מושלמת. היות ומשקל הדלת קרוב לטון ויש לה יסודות מתחת לציר, מבחינה הנדסית צריך היה לתכנן את המפתח כך שעם פתיחתה היא לא תעתיק את

כל הבניין ממיקומו. על מנת לרכך את המראה תכנן כריס לצידה קיר זכוכית מעוגל, ובחר בגוון אלומיניום ירוק בהיר כדי לשוות לו מראה יותר משוחרר ופחות מהונדס ומהוקצע.

הבית המקורי היה ממוקם על מגרש תלול, במרחק מה מהרחוב וגבוה ממנו. דים ידעה שהיא רוצה להתקדם מטה כלפי הרחוב ולא להתרחב כלפי מעלה, ואכן כעת נכנסים אליו דרך רחבה יפה, עם גינות מרשים ומקום חנייה רחב ידיים. דלת הכניסה היא בגובה מפלס הרחוב, ומולה ממוקם גרם מדרגות מרחף ומרשים - קונסטרוקציית פלדה ומדרכים עשויים עץ גושני צבוע שחור ש"יוצאים" מקיר עץ סידאר שחור גם כן. רצפת העץ המקורית (דובדבן ברזילאי) נצבעה אף היא בגוון שחור תואם משמאל ממוקם חדר הילדים רחב הידיים של הבן קאל, ומימין חדרה של אחותו התאומה מייסי

במעלה המדרגות נפרש הבית במלוא תפארתו. מצד ימין חלל גדול המכיל את חדר האוכל הפורמאלי וחדר האורחים הרשמי ומיד אחריהם מטבח בעיצוב דרמטי, עשוי ארונות עץ שחורים, פלטות של שיש קררה ואי ארוך הנחלק למשטח עבודה משיש קררה שבקצהו משתלב שולחן אכילה עשוי עץ אגוז גושני שנחטב מעץ שנפל על כביש בעמק הסיליקון.

האי נחלק למשטח עבודה משיש קררה שבקצהו משתלב שולחן אכילה עשוי עץ אגוז בושני שנחטב מעץ שנפל על כביש בעמק הסיליקון.

המטבח החשוף ונחשף אל החוץ: עיצוב דרמטי המשלב ארונות עץ שחורים, פלטות של שיש קררה ואי ארוך.

כריס דים: "מה שאני אוהב בבית הוא שכל חלק בו כרגע תומך בצורת החיים שלנו. לפני השיפוץ היינו שואלים את עצמו איך נבשל ונארח בגינה, ועכשיו יש לנו מקום לכך וזה נעשה ללא מאמץ. אנחנו אוהבים מאוד לארח. הבית במיטבו כשהוא מלא באנשים"

הבית במיטבו כשהוא מלא באנשים" על חלוקת העבודה בינה לבין בעלה, ששניהם כצפוי דעתנים בתחום העיצוב, אומרת דים: "בתכנון הבית התאמנו למודל בעל הבית והארכיטקט. אני הייתי מעורבת יותר במשיחות המכחול הגדולות: המטבח כאן, חדר השינה כאן, ובעלי עבד על הפרטים. קנינו הכול ביחד. יש לי כבוד עצום לאמנות של ארכיטקטים, זו אחת הסיבות שהקמתי את דוול, ויש לי כבוד עצום לעבודה של בעלי. זו אחת הסיבות שהתאהבתי בו. אנחנו חולקים את אותה רגישות עיצובית ומאוד סמכתי עליו. אני מאמינה שצריך לתת לארכיטקטים ליצור".

חדוות היצירה עברה גם לילדים. "אני לא יודעת מה הם חושבים על דוול. אני זוכרת את הרגשות המעורבים שלי כלפי העסק של הורי, וגם ילדיי מרגישים לדעתי רגשות אמביוולנטיים, אם כי הם מאוד אוהבים עיצוב ואחת לשלושה חודשים בערך הם באים עם רעיון איך לשנות את החדרים שלהם. בדרך כלל אנחנו מסתכלים זה על זה וחושבים לעצמנו: אין סיכוי שזה יעבוד, אבל הם משכנעים אותנו לנסות ולהפתעתנו הרבה פעמים זה באמת עובד".

המטבח תחום בחזית ענק שקופה שחלקה קבוע וחלקה האחר הוא דלת האלומיניום העצומה המסתובבת על ציר ומאפשרת פתיחה כמעט מלאה של חללו וחלל פינת האוכל לעבר הגינה. צמוד למטבח נמצא משרד קטן ובהמשך חדר רחצה שאחד מקירותיו הוא קיר אבן עם דלת בעלת צירים נסתרים הקבועה במרכזו ומובילה לסאונה. הדלת מחופה באבן זהה (פסיפס שיש קררה) כך שהיא כמעט נעלמת בו לחלוטין. בצד השני של הקומה ממוקם חדר משפחה ספון עץ סידאר שנצבע בגוון שחור, אך קוויו הנקיים, הסקיילייט במרכזו ויציאה ממנו לדק, משווים לו מראה מודרני, יוקרתי ולא כבד. באותה קומה ממוקם גם חדר ההורים שחלונותיו פונים לגינה האחורית ומכניסים את יפי הטבע פנימה, וכן חדר ארונות מעוצב ומרווח וחדר אמבטיה בו חוזר אלמנט הריצוף משיש קררה בגדלים שונים.

מה שאני אוהב בבית", אומר כריס, "הוא שכל חלק בו כרגע תומך בצורת החיים שלנו. לפני השיפוץ היינו שואלים את עצמו איך נבשל ונארח בגינה, ועכשיו יש לנו מקום לכך וזה נעשה ללא מאמץ. אנחנו אוהבים מאוד לארח."

חדר משפחה כחלל מזמין וספוג אווירה ביתית, ספון עץ סידאר שנצבע בגוון שחור קוויו הנקיים, סקיילייט במרכזו ויציאה ממנו לדק, משוויים לו מראה מודרני, יוקרתי ולא כבד מידי

יחידת השינה

מודרני זה יותר מסגנון

"מודרני זה יותר מסגנון", אומרת לארה הדברג-דים, כשהיא מנסה לנתח את המפתח להצלחת המגזין שהקימה והפך למותג - דוול. "אני עדיין חושבת שגם היום עיתוני העיצוב האחרים מסתכלים על עיצוב מודרני כעל סגנון, אבל מבחינתנו, בדוול, מודרני הוא לא רק סגנון 'קול'. אנחנו פחות מתעניינים בפתחי זכוכית גדולים וגג שטוח ויותר מתמקדים במעניין שבעיצוב המודרני. ברעיונות שמאחורי הפרויקטים, רעיונות שהם ייחודיים לעידן ולזמן שבו אנו חיים. ארכיטקטורה מודרנית תורמת לתרבות שלנו ולניסוח של מי אנו כאנשים כיום. כשהקמתי את דוול התעניינתי מאוד ברעיון של בית שהוא מעל לזמן ומאיך מדבר לזמן שלנו. החיפוש אחר קו התפר הזה הוא מרתק".

דים מתנסחת בבהירות. היא רהוטה מאוד, אך כאשר היא נשאלת מדוע לדעתה האמריקאיים מוקסמים מטירות צרפתיות ווילות איטלקיות היא לא מוצאת את המילים. "אני לא מבינה את זה", היא משיבה. "זה מאוד מוזר בעיני. למה שמישהו ירצה להעמיד פנים שהוא חי בתקופה אחרת או מקום אחר? יכול להיות שאתה מאוהב במטבח של סבתא שלך, אבל עם אביזרי המטבח של היום והחומרים של זמננו, האם כשתסיים לתכנן מטבח כמו של סבתא, הוא בכלל ייראה כמו המטבח שכל כך אהבת כשגדלת? אני אוהבת מבנים ישנים. כולם יודעים להעריך אותם כשהם בנויים ומתוכננים היטב, אבל להעתיק אותם כיום? איזה בזבז. יש לנו את היכולת לבטא את עצמנו בארכיטקטורה. אנחנו כל כך ברי מזל מהבחינה הזו וחבל לא לנצל את ההזדמנות".